

Edirnekâri Dolap Kapağı
Edirne Müzesi

EDİRNE

Sayı 24 Yaz 2008

Sınır Tanımayan Müze

Sırtı Yere Gelmeyen Başpehlivan. Gaddar Kel Aliç

Kültürel Miras Kırkpınar

Meriç'in İki Yakasında 'Ayrılık' Değil, 'Aynılık' Var

Hayalleri Tükenmeyen Bir Edirne Aşığı: Ratip Kazancıgil

Türkiye'nin Hazır Çimi İpsala'dan

Edirne İpsala'daki Çiftliğimizde profesyonelce üretilen ve hasat edilen, tamamen toprakta yetişen, yoğun, güçlü kökleriyle yaşayan canlı ve yemeyişel doğal bir halidir.

Doğanın yemeyişel çözüm rehberi

Yılın on iki ayı boyunca birkaç saat içinde bahçenize parkınıza veya sahanıza serilen canlı ve yemeyişel doğal bir halidir.

EOS rod
touch of nature

gaia rod
TOUCH OF NATURE

Şehit Muhtar Cad. No:17 K:6 Taksim / İstanbul Tel: 0212 235 59 53 - 54 Fax: 0212 250 32 09

www.turkcim.com turkcim@turkcim.com

member
TPI
ÜYESİDİR

Edirne geçmişin ihtişamına yeniden kavuşacak

Çağlar boyunca, bir çok uygarlığın gözdesi olmuş Edirne, köklü bir uygarlık mirasını günümüze taşıyor. Yaşadığımız yer bir asıra yakın Osmanlı'ya başkentlik yapan, padişahların gönlünün kaldığı bir payitaht, yüzyıllarca tarihi olaylara hükmetmiş, gelişmelere mühürünü vurmuş bir şehirdir...

Camileri, hanları, hamamları, kervansarayları, köprüleriyle bir kültür hazinesi olan Edirne, somut olmayan mirasın en belirgin örneklerine de ev sahipliği yapıyor. Tarihi ve kültürel değerlerinin yanı sıra, coğrafyanın bahşettiği doğal güzellikler de Edirne'yi benzersiz kılıyor...

Turizmle kalkınma hedefine yürüyen Edirne, fırsat ve avantajlarını etkin bir şekilde kullanabilmelidir. Birçok tarihi eserin restore edildiği ve her geçen gün buna yenilerinin eklendiği ilde, doğal ve kültürel mirasın yaşatılması çabaları kesintisiz sürecektir.

Şimdi yapılanların bir adım daha ileri götürüleceği bir dönem. Edirne'yi yeniden geçmişteki ihtişamına kavuşturmak için el birliğiyle çalışacağız. Bu anlayışla yerel ve merkezi imkanlarımızı seferber edeceğiz.

Sahip olduğumuz tarihi, kültürel ve doğal zenginlikleri koruyup geliştirecek, yaşadığımız kenti yeniden ilgi odağı, turizmin çekim merkezi yapacağız...

8 Kırkpınar Ağası
Mehmet Cadil:
Kırkpınar Tutkum
Babamdan Yadigar

10 Kültürel Miras
Kırkpınar

12 Er Meydanının Sırtı
Yere Gelmeyen
Başpehlivani:
Gaddar Kel Aliço

14 Lozan Mübadilleri:
Meriç'in İki Yakasında
Ayrılık Değil,
Aynılık Var

16 Yenilenen Yüzüyle
Kapılarını Açtı:
Şinir Tanımayan Müze
Zeki Kar

20 Hayalleri Bitmeyen
Bir Edirne Aşığı:
Ratip Kazancıgil
Enver Şengül

24 EĞİAD Başkanı
Kadir Çakay:
Genç İş Adamlarını
Yetiştiriyoruz

26 Hafif Sarımtırak
Beyaz, İşle 0
Edirne Peyniri
Behiç Günalan

28 Folklor Değerlerine
Işık Tutan Bir Edirnetli:
Necati Seçkin

Hizmet Bayrağı Vali Mustafa Büyük'te

EDİRNE'nin yeni valisi Mustafa Büyük, 12 Mayıs 2008 Pazartesi günü görevine başladı. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığında Edirne'ye vali olarak atanan Büyük, öncelikle kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları

ve meslek örgütü temsilcileriyle tanıştı. İli yakından tanıyan Vali Büyük, yürütülen çalışmalar ve sorunlar hakkında daha detaylı bilgi edinmek amacıyla, inceleme valileri retrelerinde bulunuyor.

1957'de Konyada doğan Vali Mustafa Büyük, 1980 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi İktisat ve Maliye Bölümü'nden mezun oldu. Bir süre TUMOSAN'da uzman yardımcısı olarak çalışan Büyük, 1981 yılında kaymakam adayı olarak göreve başladı.

Mucur, Diele, Cizre, Dazkırı ve Hayrabolu kaymakamlıkları yaptiktan sonra 1995 yılında Mülkiye

Müfettişliğine atandı. İngiltere'de 9 ay süre ile eğitim gördükten sonra 1996 yılında Mülkiye Başmüfettişi oldu. 2003 yılında Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığına, 2004 yılında ise Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığına atandı.

Hayrabolu Kaymakamlığı sırasında yılın idarecisi seçilen Vali Mustafa Büyük, Kültür ve Turizm Bakanlığında görevleri sırasında, Lütfi Kırdar UKTAS A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı, Tanıtım Fon Kurulu Üyeliği, TODAİ Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini de yürüttü. 27 Nisan 2008 tarihli kararnameye ile Edirne Valiliğine atanan Vali Büyük, evli ve 3 çocuk babasıdır.

İnsan Kaçakçılığının Önlenmesi İçin Deklarasyon

SINIR ÖTESİ İşbirliği Ağına üye Türkiye, Yunanistan ve Bulgaristan'ın sınır valileri Edirne'de buluşarak, "Toplumsal Korumayı Sağlamak için Altyapımın Oluşturulması, Yasadışı İnsan Kaçakçılığı ve Beyaz Kadın Ticaretinin Önlenmesi" konularını tartıştı.

2 Haziran 2008 Pazartesi günü yapılan toplantı sonucunda yayımlanan bildiriye, insan kaçakçılığı mağdurlarının desteklenmesi kararı alındı.

Edirne Valisi Mustafa Büyük'ün ev sahipliği yaptığı toplantıya, Yunanistan'dan İskeçe Valisi Georgios Pavlidis ve Evros Valisi Nikolas Zambounidis, Bulgaristan'ı temsil eden Haskova Valisi Raina Jovcheva ve Smolen Valisi Peter Fidanov katıldı.

Toplantının konuşunun "üç ülkeyi ilgilendiren mağduriyetler" olduğunu belirten Vali Mustafa Büyük, "İnsan ticaretinin, insan onuruna aykırı olduğu ve yasaklanması ge-

rektiği genel kabul görürse, insan ticareti el altından kaçakçılıkla devam etmiştir. Günümüzde insan kaçakçılığı büyük bir ticaret aracı olarak kullanılan, dünyanın demografik değişiminde rol oynayan, uluslararası arenada problemler oluşturutan bir olgu olarak varlık göstermektedir. İnsan kaçakçılığı, insanın haksız yere kullanımını hedeflediği için, kaçırılan banlar, modern köleler olarak da adlandırılmaktadır" dedi.

İskeçe Valisi Georgios Pavlidis ise üç ülkenin sınırlarında yapılan insan kaçakçılığının yalnızca bu ülkeleri değil, AB'ye de ilgilendirdiğini belirterek, Smolen Valisi Peter Fidanov da sorunun siyasal olduğunu ifade ederek, insan kaçakçılığı konusunda tüm Avrupa'nın sorunun olduğunu vurguladı.

Evros Valisi Nikolas Zambounidis ise "Üçüncü dünya ülkeleri oldukça ve küresel globalleşme çirkin yüzünü göstermeye devam ettikçe,

fakirlik ve işsizlik kaçakçılık da artar. Yaşadığımız coğrafya, bu gibi olumsuzluklara neden olabilir. Ancak iyi bir işbirliği çerçevesinde birçok insana yardımcı olup, onları kurtarabiliriz" dedi.

Toplantı sonucunda insan kaçakçılığı mağdurlarının, ülkelerine dönmeleri veya seçtiği ülkede yerleşmek istemelerine bakılmaksızın desteklenmeleri ve korunmaları yönünde kararlar alındı.

Balkan Kütüphanecileri Edirne'de Buluştu

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen "Balkan Ülkeleri Kütüphaneler Arası Bilgi, Belge Yönetimi ve İşbirliği" konulu sempozyum 5-7 Haziran 2008 tarihlerinde gerçekleştirildi.

Sempozyuma 10'u Balkan ülkesi

olmak üzere 13 ülkeden toplam 245 kişi katıldı. Türk ve Balkan ülkeleri üniversitelerinin yoğun ilgi gösterdiği sempozyuma, 19 oturumda 50 bildiri sunuldu.

Trakya Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı Ender Bilir, sempozyumun açılış konuşmasında, kütüphanelerin, hizmet verdikleri bireylerin bilgiye olan gereksinimini karşılamaya yönelik bilgi kaynaklarını toplayan, düzenleyen ve bilgi kaynaklarından en üst düzeyde yararlanabilmeleri için hizmet veren kuruluşlar olduğunu bildirdi.

Sempozyuma katılan Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürü Doç. Dr. Ahmet Arı, gelişmiş ülkeler izlendiğinde bilim insanlarının kütüphaneler çevresinde şekillendiğini gözlemlendiğini söyledi.

Sempozyuma konuşan Rektör Prof. Dr. Emver Duran, 19. yüzyılın sanayi, 20. yüzyılın insan odaklı, 21. yüzyılın ekolojik değerler ve bilgi teknolojileri acri olduğunu belirterek "Bilgiye sahip olanın, dünyaya hakim olduğunu biliyoruz" dedi.

Çe gün süren sempozyumun paneller, sunumlar ve sergiler düzenlendi. Sempozyum sonunda, Balkan Ülkeleri Kütüphaneler Birliği kurulması kararlaştırıldı.

Tarihi Köprülerde Mutlu Son

GÖREV yeri değiştirilen Vali Nusret Miroğlu'nun, Edirne'den ayrılmadan önce tamamlanmasına çalıştığı Meriç ve Tunca köprülerinin restorasyon çalışmalarında mutlu sona ulaşıldı. Restorasyon çalışmaları nedeniyle, bir süredir trafiğe kapalı olan Ekmekçizade Ahmet

Pasa Köprüsü ile Mecidiye Köprüsü, 16 Mayıs Cuma günü törenle açıldı.

Vali Mustafa Büyük ve beraberindeki topluluk, davul-zurna ekibinin eşliğinde, köprülerden yürüyerek geçti. Köprülerin açılışında verilen canlılık kazanan bölge, esnaf ve vatandaşların sevindi.

Bazı kemerleri daha önceki dönemlerde toprak altında kalan, 2 kemerli ise yıkılan, Edirne'nin en güzel köprüsü kabul edilen Ekmekçizade Köprüsü, restorasyon çalışmaları sonrası tüm görkemiyile ortaya çıktı.

"Köprüler bizim için çok kıymetli ve zarar görmemesi gerekir" diyen Edirne Valisi Mustafa Büyük "Köprülerin restorasyon çalışmalarını devam edecek, ardından ışıklandırma yapılarak turizme en iyi şekilde hizmet edilecek hale getirilecek. Tarihi köprülerdeki tonaj uygulamalarında da koruma kurulumun kararları doğrultusunda hareket edilecek" dedi.

'Yaşayan Hazineler'in Birincisi Kırkpınar

KÜLTÜR ve Turizm Bakanlığının, Avrupalı Seçkin Destinasyonlar 2008 Yılı Türkiye Adayı'nın belirlenmesine yönelik olarak yürüttüğü değerlendirme çalışmasında Edirne Belediyesi'nin projesi 'Kırkpınar' birinci seçildi.

Avrupalı Seçkin Destinasyonlar Yürütme Komitesi, değerlendirmeye sonucunda en yüksek oyu alan bes destinasyonu mayıs ayında yerinde inceleyerek, somut ve somut olmayan kültürel miras odaklı değerlendirmede bulundu. Ayrıca turizm destinasyonu olma potansiyeli de değerlendirilerek, konaklama, yeme-içme, ulaşım olanakları gibi hususlar da göz önüne alındı. Yürütme Komitesi'nin yerinde inceleme ve değerlendirme çalış-

maları sonucunda, Avrupalı Seçkin Destinasyonlar 2008 yılı Türkiye birincisi olarak "Edirne" seçildi.

Avrupa'nın en seçkin kültürel etkinliklerini ortaya çıkarmak amacıyla, Avrupa ülkelerinin kültür ve turizm bakanlıkları tarafından başlatılan yarışmanın Türkiye ayağında 30'un üzerinde ilk basyuruda bulundu. Türkiye ve 19 ülkeden seçilen destinasyonların temsilcilerine 18-19 Eylül tarihlerinde Fransa'nın Bordeaux şehrinde düzenlenecek yarışmada ise Avrupa birincisi seçilecek.

Edirne Belediye Başkan Vekili Namık Kemal Dolencak, AB Komisyonu'nun hazırladığı Kırkpınar tanıtım filmlerinin Avrupa ülkelerinde gösterildiğini, bunun

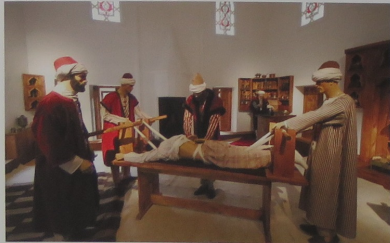

Edirne ve Türkiye için muazzam bir tanıtım fırsatı olduğunu ifade etti. Dolencak AB'nin 'Somut Olmayan Kültürel Miras' olan Kırkpınar'ın, korunması, desteklenmesi ve sürdürülebilmesi için maddi destek vereceğini söyledi.

Tıp Medresesi Müze Oldu

EDİRNE'nin en çok ziyaret edilen müzelerinden biri olan Sağlık Müzesi'ne yeni bir bölüm eklendi. Sultan II. Bayezid Külliyesi'nin birimlerinden Tıp Medresesi (Medresetü'l Etbba) müze olarak düzenlenerek ziyarete açıldı.

Trakya Üniversitesi ile Rotary 2420. Bölge Governörlüğü'nün yapımını birlikte gerçekleştirdiği müze, 23 Nisan'da düzenlenen bir törenle açıldı. Sağlık Müzesi'nin Darüşşifa kısmındaki tasarıma uygun olarak

düzenlenen müzede, Osmanlı medresesindeki eğitim ve tedavi uygulamaları, mankenler, objeler ve bilgi panolarıyla ziyaretçilere anlatılıyor. Tedavi şekilleri, ameliyat ve tıbbi deneylerin tıp tarihi kaynaklarına göre, yüzyıllar öncesinde olduğu gibi canlandırıldığı müze, medresenin 14 odasına yayılıyor.

Müzenin açılışında konuşan Trakya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Enver Duran, Edirne'nin tarihi ve kültürel değerlerinin yaşatılmasının öncelikli görevleri arasında bulunduğunu söyleyerek, "Edirne'yi marka yapacağız" dedi.

EFOD'un 'Kültürel Miras Çılgılığı'

EDİRNE Fotoğraf Sanatı Derneği EFOD'un, 'kültür mirasımız' konulu Birinci Ulusal Fotoğraf Yarışması sonucunda, Sular altında kalan, Hasankeyf, Zeugma ve Allianoi'yü konu

alan yarışmada, 111 fotoğrafçının toplam 446 fotoğrafı yarıştı.

'Su İçinde Üç Çılgık' adını taşıyan yarışmada üç eser: Hasankeyf, Zeugma ve Allianoi eşdeğer ödülü kazandı. Ünlü fotoğraf sanatçıları Ara Güler ve Coşkun Aral, Edirne'ye gelerek, Behiç Günalan, Nadir Ede, EFOD Başkanı Serdar Ilyiz, Allianoi kazı başkanı Trakya Üniversitesi Yar. Doç. Dr. Ahmet Yaras ile birlikte jüriyi oluşturdu.

EFOD, Trakya Üniversitesi ve Ankamlar adına da birer fotoğrafa özel ödül verirken, 65 fotoğraf da sergilenmeye değer görüldü. Yarışmada ödül alan ve sergilenmeye değer görülen fotoğraflar, Ankamlar'da fotoğraf severlerin beğenisine sunuldu.

Türkiye'deki fotoğrafların objektiflerini Allianoi, Hasankeyf ve Zeugma'ya yönelmesini sağlayan yarışmayı değerlendiren fotoğraf

ustası Ara Güler, günümüzde su altında kalan ve kalacak olan diğer yerlerini yıllar önce 'Time Derneği' için fotoğrafı olduğunu belirtirken, "Bir baranın ömrü ortalama 50-60 yıldır. Yok ettimiz kültür miraslarımız binlerce yıldan beri ayakta duruyor. Üç bes marul uğruna değmez. Umarım EFOD'un bu girişimi fotoğraf geneline bir kampanyaya dönüşür" dedi.

Ödülleri:

Allianoi Ödülü: H. İbrahim Ergüden-İzmir
Hasankeyf Ödülü: Bülent Uzun-İstanbul
Zeugma Ödülü: Hasan Yelken- Gaziantep
EFOD Özel Ödülü: Yılmaz Kalpalp-İzmir
Trakya Üniversitesi Özel Ödülü: Firdes Savlan-İstanbul
ANKAmlar Özel Ödülü: Senay Hacıreisli- Bursa

Mübadiller 'Meriç'in İki Yakasında' Buluştu

LOZAN mübadillerinin Edirne ve Dedeğaç'ta düzenlediği sempozyumlarda barış ve dostluk müzeleri est.

Lozan Mübadilleri Vakfı'nın Yunanistan'daki Azınlık Grupları Araştırma Merkezi (KEMO) ile birlikte 'Meriç'in İki Yakasında Buluşma' adıyla düzenlediği sempozyumun Edirne ve Dedeğaç toplantıları haziran ayı sonunda bir gün arayla yapıldı.

Türk ve Yunan mübadillerin temsilcilerinin katıldığı toplantılarda, Nüfus Mübadelesi Sözleşmesi kapsamına giren mübadillerin kültür, sanat ve folklorik değerlerini korumak için yürüttüğü araştırmalarda elde edilen bilgileri dinleyicilere sunuldu.

Edirne'de Güngör, Mazlum, Dedeğaç'ta Prof. Dr. Engin

Bektaş'ın yönettiği oturumlarda, Lozan Mübadilleri Vakfı ve KEMO'nun yaptığı alan çalışmalarından örnekler açıklandı. Türkiye'den Prof. Dr. Engin Bektaş, Prof. Dr. Osman İnci, Yrd. Doç. Dr. Fusun Özdemir, Çimen Turan, Müfide Pekin, Güngör Mazlum, Mustafa Yardımcı, Sibel Pasaoglu; Yunanistan'dan da, Dr.

mosthenes Doukas, Herkül Müllas, Damianos Maroufidis, Damon Damaianos çeşitli konularla ilişkin bildirimleri sundu.

Sempozyumda, her iki ülke mübadillerinin ortak kültür değerlerinin korunması ve iki ülke arasında barışın geliştirilmesi mesajları dile getirildi.

Coşkunun ve Eğlence Geleneğinin Adı Kakava ve Hıdırellez

Baharın simgesi Hıdırellez kutlamalarının merkezi Sarayıcı, bir kez daha Kakava ateşinin yakıldığı, eğlencelerin, geleneksel ritüellerin sergilendiği mekan oldu. Sarayıcı'nda, bu yıl 4.ncüsü yapılan Uluslararası Hıdırellez Festivali'yle karnaval coşkusu yaşandı.

Her yıl 5 Mayıs günü yapılan baharı karşılama eğlenceleri, çoğunluğunu Romanların oluşturduğu kalabalık bir vatandaş topluluğunun bir araya gelerek yaptığı Kakava ateşiyle başladı. Davul zurna eşliğinde oynanan coşkulu halk danslarıyla devam etti.

Kakava ateşinden atlayarak dilek tutan gençler, yöresel giysileriyle fotoğrafçıların gözdesi küçük kızlar, pilav zidihamı, gün ağartırken Tuncada yıkanan delikanlılar, kıyafet şöleni ve bahar dallarıyla at arabalarını süsleyen gelin adayları...

Bahar coşkusunun daha iyi bir yaşam özlemi ve istegıyla birleştiği

bir gelenek olan Kakava ve Hıdırellez, katılım sayısı her yıl giderek artan, kent dışından turistlerin, fotoğrafçıların ve televizyoncuların akin ettiği turistik bir etkinlik olarak mayıs ayına damgasını vurdu.

Yurt dışından katılımların katılmasıyla gerçekleşen Uluslararası Hıdırellez Festivali de, etkinliklerin devamı olarak 6 Mayıs'ta yapıldı. Edirne Valiliği ile Edirne Belediyesi'nin birliktede düzenlediği Hıdırellez Festivali, renkli gösterilere sahne oldu. Türk ve yabancı toplulukların halk oyunlarını gösterileri, yağlı güreş karşılaşmaları ve standlarıyla Sarayıcı coşkulu bir karnaval meydanına döndü...

Fotoğraflar:
Behiç Günalan

Doğa Harikası Turizm Cenneti Saros

Yemyeşil ormanların dünyanın en temiz denizlerinden biriyle bulunduğu Saros Körfezi, her türlü turizm etkinliğine uygun doğal zenginlikleriyle tatilcilerin çekim merkezi...

Saros kıyı seridi, Edirne'nin doğal varlıkları arasında çok özel bir yere sahip. Mese ve cam ormanlarının, Ege Denizi kıyısında Saros Körfezi'yle bulunduğu kıyı seridi, sanayileşmenin etkisinden uzak kalabilmiş ender rastlanan güzelliklerden.

Doğal SIT alanı olan bölgede, mese ve cam ormanları denize kadar uzanıyor. Bölgenin en yüksek noktası olan Kuru Dağı, hayvan habitatu yönünden önem taşıyor. Yapılan araştırmalara göre; yüzlerce bitki çeşidiyle, 40'tan fazla hayvan türü, Kuru Dağındaki bu ormanlarda yaşıyor.

Körfezin bir başka önemli zenginliği ise balık çeşitliliği. İstavrit, sardalya, hamsi, mezzit ve cinekop en çok avlanan balıklardan. Orfız ve ahtapot da Saros'un ünlü balık

çeşitlerinden.

Saros Körfezi kıyılarında, birbirinden güzel doğa harikası tatil beldeleri inci gibi dizili. Keşan sahilleri ve tertemiz bir denize ve uzun plajlara sahip olan Enez sahilleri yaz aylarında tatilcilerin akınına uğruyor.

Saros kıyıları orman içi bungalov evleri, prefabrik barakaları, pansiyonları, villaları ve az sayıda otelleriyle, her türden konaklama olanakları sunuyor. Daha çok İstanbul ve Edirne gibi yakın kentlerden gelen turistler sahildeki plajlarda deniz, kum ve güneş tadını çıkarıyor.

Bölgenin alternatif turizm olanakları da dikkat çekici. Surf, trekking, amatör balıkçılık, dalgıçlık, avcılık gibi alternatif turizm fırsatları da İstanbul'un gürolütüsünden

bikan doğa ve sporseverleri, iki saat uzaklıktaki Saros'a çekiyor...

Saros'un dünyanın en temiz denizlerinden birisi olmasındaki en önemli etken, güçlü su altı akıntıları... Dibiende yüzlerce fazla canlıyı barındıran Saros, mercan oluşumlarının fazlalığıyla da dalgıçların ve sualtı fotoğrafçıların gözdesi. Mediciye sahilindeki İbrice, dalgıçların, hem eğitim çalsmaları, hem de hafta sonu daışları için kullandıkları önemli bir merkez. İbrice Limanı ise balıkçıların us edindiği bir alan...

Saros Körfezi, sualtı zenginlikleriyle Türkiye'nin dört bir yanından, amatör ve profesyonel birçok insanı bölgeye çekiyor. İstanbul'a yakınlığı, temiz ve zengin sualtı dünyası Saros Körfezini, dalış kulpilerinin gözde mekanı haline getiriyor □

647. KIRKPINAR AĞASI MEHMET CADIL

Kırkpınar Tutkum Babamdan Yadigar

Bu yıl Er Meydanı farklı bir ağa portresinin ev sahipliğinde, pehivanları ve yağlı güreş severleri ağırlıyor. Güreş sevgisini babasından alan Antalyalı Ağa Mehmet Cadil, Kırkpınar'la ilgili düşüncelerini ve hedeflerini anlattı.

Yedi asır boyunca süren Kırkpınar geleneğinin en önemli simgelerden biri olan 'ağa' bugün de önemini koruyor. Yağlı güreş sevgileri, Kırkpınar'a ve Edirne'ye olan ilgi ve katkısıyla geçmişte iz bırakan ağaların, Türk sporuna da büyük hizmetleri olduğu görülüyor. Er Meydanı'nda bu yıl farklı bir 'ağa' portresi var. Geçtiğimiz yılın Kırkpınar'ında, ağalığı 250 bin YTL ile alan Mehmet Cadil, pehivanlara ve yağlı güreş severlere geleneğe göre ev sahipliği yapıyor.

647. Kırkpınar Ağası Mehmet Cadil'i yakından tanımak için kendisiyle kısa bir sohbet yaptık. Güreşe olan ilgisi, Kırkpınar ve Edirne hakkındaki düşüncelerini öğrendik. Mermer sanayicisi Ağa Mehmet Cadil, Kırkpınar'la ilgili hedeflerini de anlattı.

1947 yılında Antalya'nın Korkuteli İlçesi'nde doğan Mehmet Cadil, yoksul bir ailenin 6 çocuğundan birisi. Çocuk yaşta, simit satarak hayata atılan Cadil, ticari yeteneğiyle işlerini hızla büyütür. Akü, tuğla ve kalıp-iskele fabrikaları kuran Mehmet Cadil'in, 1980'li yıllarda kurduğu mermer firması hızla gelişir ve 1000'e yakın çalışısıyla, sektörün büyük üretici ve ihracatçıları arasında yer alır.

Güreş sevgisini babasından aldı

Birçok sosyal, kültürel ve eğitim projesini destekleyen Ağa Mehmet Cadil, "Ben Korkuteli ilçesindenim, Korkuteli güreşli seven bir memlekettir" diye anlatıyor, güreşe olan tutkusunu. Yağlı güreş sevgisini babasından alan Cadil, çocukluk yıllarında, Korkuteli'nden iki pehivanın Kırkpınar'a katıldığını, bunun da güreşe olan ilgisini artırdığını dile getiriyor.

Korkuteli'nin, Elmali'dan sonra güreşte ikinci sırada geldiğine değinen Kırkpınar Ağası Mehmet Cadil'in güreşe ilişkisi oldukça eski yıllara dayanıyor. 1984 ile 1988 yılları arasında, Burdur'da, Bucak Altıntütten Yağlı Güreşleri'nin ağalığını üstlenen Cadil, Edirne'ye, Kırkpınar'a da birçok kez gelmiş.

Mehmet Cadil, ağalık tutkusunu ise şöyle anlatıyor: "Benim babam güreş hayranıydı, bu sevgi bana da ondan yadigar kaldı. 1975 yılı Kırkpınar'na babamın arabasıyla gelmiştik, fakat cebimizde otelde yatacak para yoktu, Kırkpınar sevgisi için çayırda yattık, ağa olmak istemem de babamdan kalan bu sevgi sayesinde".

Bir asır Osmanlı'ya başkentlik yapan Edirne'yi çok sevdiğini söyleyen Ağa Mehmet Cadil, yağlı güreş ile Kırkpınar'ın artık tek bir isim halinde birleştiğini belirtiyor. "Sarayıcı'nda pehivanların itişerek değil de güreşerek, Ata sporumuzunu yeniden canlandıracağını umuyorum" diyen Mehmet Ağa, "altın puan"ın kaldırılması, yenisemeylerin kura çekimine kalması uygulamalarını da olumlu buluyor.

Ağalık hedeflerine ilişkin sorumuzu da, "Geçmişteki ağalarım gibi saygılı, mütevazı ve çalışkan bir ağa olmak istiyorum. İlerleyen zamanlarda belediyeyle olan sıcak ilişkiler sayesinde, yapacağımız katkılar kendiliğinden gelişecek" diye yanıtlıyor.

647. Kırkpınar Ağası Mehmet Cadil. Biz de kendisine nice ağalıklar nasip olmasını diliyoruz... □

Haber-Fotoğraf: Zeki Kar

Kırkpınar Ağa (Master) Mehmet Cadil: Love of wrestling is a heritage from my father

'Ağa', one of the most significant symbols of Kırkpınar tradition which continues for seven centuries maintains its importance even today. It is noted that aghas who left their mark in the past with their love for greased wrestling, interest and contributions to Kırkpınar and Edirne rendered great services for Turkish sport. In wrestling field this year, Mehmet Cadil hosts wrestlers and greased wrestling lovers according to the tradition. Mehmet Cadil explains his passion for being an ağa as 'My father loved wrestling, this love is a heritage from him, we came to Kırkpınar in 1975 with my father's car but did not have money to stay in a hotel, we slept in the fields for love of wrestling, reason I wanted to become an ağa is due to this passion I inherited from my father'.

Ağa Mehmet Cadil who says he loves Edirne which was a capital for Ottomans for one century states that greased wrestling and Kırkpınar have become synonymous.

Ağa Mehmet Cadil who wants to render his services for greased wrestling said "I wish to be respectful, humble and hard working ağa like our aghas of the past".

Kırkpınar Ağası Mehmet Cadil Kağıthane Güreşlerinde

LOZAN MÜBADİLLERİ VAKFI YÖNETİCİSİ SEFER ÖZTÜRK:

Meriç'in İki Yakasında 'Ayrılık' Değil 'Aynılık' Var

17 Ağustos 1999 Marmara Depremi ve 7 Eylül 1999 Atina Depremi. Aralarında çeşitli anlaşmazlıklar olan iki ülkenin halklarının dostluk ve yardımlaşma adını attığı, felaketler olarak tarihe düştü. Ancak bu tarihlerin Lozan mübadilleri açısından önemi daha da büyük. Yakınlaşma çabalarının yarattığı dostluk ortamında, atalarının doğduğu toprakları ziyaret edebiliyorlar artık. Mübadillerin başlattığı girişim, artık iki ülke arasında barış kültürünün gelişmesini ve ortak kültürel mirasın korunmasını hedefliyor... Lozan Mübadilleri Vakfı'nın kuruluş öyküsünü ve yürüttüğü projeleri vakfın genel sekreteri Sefer Güvenç ile konuştuk.

Söyleşi: Zeki Kar

-Lozan Mübadilleri Vakfı'nın neden ve nasıl kurduunuz?

Bizim ailelerimiz bugünkü Yunanistan sınırları içinde kalan değişik yerlerde. 1923 Lozan Türk Yunan Nüfus Mübadelesi Sözleşmesine göre, oradaki doğduğu toprakları terk ettiler. Aradan yıllar geçtiği halde bu insanlar doğdukları toprakları ziyaret etme imkanı bulamadılar. Maddi durumları elvermede, elverse bile Türk Yunan ilişkilerindeki gerginlik buna fırsat vermedi. 1930'larda ve 1950'lerde yaşanan bahar havasında gidenler oldu, ama ardından Kıbrıs olayı, 6-7 Eylül olayları, Kıbrıs Barış Harekati, 12 Mart ve 12 Eylül gibi nedenlerle ilişkiler gerildi. Gidış gelişler kesildi.

1999 Marmara depremi ve ardından Atina depremi felaketlerinde iki halk arasında beklemedik bir yakınlaşma oldu. Bu resmi değil, sivil bir yakınlaşmaydı. Özellikle bu yakınlaşmada en büyük rolü mübadiller oynadı. Buradan giden mübadiller İzmit, Adapazarı ve Düzce'de depremden etkilenen komşularını ziyarete geldiler. Yunanistan gazeteleri, 'Hepimiz Türküz,' 'Kardeşim Mehmet Metin Ol' gibi başlıklar attı. Buna karşılık Türkiye'de de Yunanca başlıklar atıldı ve dostluk ortamı oluştu. İki ülke insanı 80 yıldır, gerek resmi söylemlerde ve ders kitaplarında düşman olarak anlatıldı. Fakat felaketler sonrasında oyle olmadığını iki taraf da anladı, birbirinin insani yararını keşfettiler.

Karşılıklı gidış gelişler başladı.

Buradan giden mübadil çocukları orada şunu gördüler; oradaki mübadillerin dernekleri var, vakıfları var, araştırma enstitüleri var. Mübadele ile ilgili her türlü eser var, romanlar, şiirler, tiyatro oyunları, fakat Türkiye'de bir şey yoktu. Bunun eksikliğini hissettik ve Lozan Mübadilleri Vakfı'nı kurduk. Deprem sonrasında girişim başladı ve 2000 yılında İstanbul'da kurulmuştu.

Bu dostluk ortamına bizim de katkımız olsun diye düşündükten, mübadele olayını bilimsel olarak işlemek istedik. 1990'lara kadar mübadele konusunda yapılmış bir çalışma yok. **-Atalarımızın doğduğu toprakları ziyaret etmek, felakette yardım eli uzatmak gibi insani amaçlarla yolu çıktınız, simdi diğer kültürel mirasın korunması, ülkeler arası barış geliştirme gibi iddialı hedefler öngörüyorsunuz, faaliyetlerinizden söz eder misiniz?**

Biz oraya gittiğimiz zaman, atalarımızın mezarlarını, ibadet ettikleri camiyi görmek, mahallede onlara ait bir izler bulmak istiyoruz. Fakat 80 yıl içinde her iki tarafta da bu izler silinmiş. Bir kısım kastlı olarak bir kısım ihmalden. Mübadillere ait çok az mimari miras kaldı. Hiç olmazsa bunları koruyalım istedik. Restorasyonları bizim yapmamız mümkün değil, fakat biz güdemde getirebilir, iki ülke yöneticilerine

bunu aktarabilir ve farkındalık yaratabiliriz. 2003 yılında Yunan İkomos (Unescoya bağlı mimari miras birimi) ile birlikte, ortak bir konferans düzenledik. Neveşir'in Mustafaapaşa kasabasında ve Girit'te toplanarak uzmanları bir araya getirdik. Bu çalışma ses getirdi. Türkiye ile Yunanistan arasındaki ikil kültür ilişkileri var. Gündemdeki başlıklardan aramızda mimari miras konusu da var. Yavaş işliyor ama çalışma yapılması biz sevindiriyor. Yenice Vardaki Gazi Evrenos Bey'in türbesi yerel yönetim tarafından restore edildi. Edirne'de Bulgar kilisesi restore edildi. Buraya Yunanlılar da geliyor. Bu adamlar turizmi de geliştiriyor.

-Hükümetlerin mübadillerle bakış açısı nasıl, faaliyetleriniz destekleniyor mu?

Mübadele şimdiye kadar Türkiye'de çok sayılmış, diğer tarafta da mübadele diye bir kavram yok. Onlar 'Küçük Asya bogunu' dediikleri olayın ardından 'kayıp vatan' olarak baktılar. İzmir'in geri alınmasından sonra 800 bin kişi bir anda göç etmiş, mübadele'nin temeli de

bu. 'Kayıp vatanlar' söylemi bunun üzerine kuruldu. Lozan Mübadilleri Vakfı bu ezberi bozdu. Mübadele tek yanlı bir olay değildir. Buradan gidenlerin yanı sıra oradan gelen Türk Müslümanlar da vardır. Dolayısıyla iki yanlı bir olaydır. Yunanistan'da evaya yavaş yavaşlar akademisyenler bu tek yanlı bakışı terk ederek mübadeleyi kabul etmeye başladılar.

Her yıl mayıs ayında Yunanistan'da annemizin babamızın doğduğu köyleri ziyaret ediyoruz. Köye gittiğimizzde orada Anadolu'dan giden insanlarla karşılaşıyoruz. Zaten göç edenlerin yerine diğer taraftan gelen insanlar yerleşti. Bu köylerde mamızlar duygusal anlar yaşıyoruz. Büyük çoğunluğu, özellikle yaşlılar Türkiye'ye geldikleri aynı şekilde onlar Türkiye'ye geldikleri zaman biz de onlara yardımcı oluyoruz. İki tarafın mübadilleri arasında boylesine sıcak ilişkiler gelişti.

-Karşılıklı ilişkiler genç kuşaklar arasında da geliyor mu; bu barış kültürü aktarılabilir mi?

Herkul Milasın araştırması var; Türk ve Yunan romanında Öteki'

Vakıf Başkanı Ümit İşler:
"Amacımız barış kültürü"

Ağırık olarak amacımız barış kültürü. İki ülke arasındaki aynı kaderi paylaşmış insanların hikayelerini dinleyerek büyüdük. Yunanistan'da 1930'lu yıllarda çalışmaya başlamışlar. Biz yeni başladık. Sözlü tarih çalışmalarında evaya yönlü kaleltik, fakat daha yaşlı insanların bulma şansımızı yitirdik, ona rağmen çalışmalarımız iyi gidiyor. İki ülke arasındaki ziyaretleri kurmuşlaştık. Çok genç kuşaklar fazla katılmıyor, ama sanırım belli bir yaşa gelince duyarlı hale gelecekler. En azından biz bu adımı başlattık.

diye. Kurtuluş Savaşı öncesinden alıp bugüne kadar incelemiş. Su sonuca varmış: Türk romanında Yunan, Yunan romanında Türk kötüdür. Ama bu soyut düşmanlık somuta geçince aynı Ali, Hasan, Mehmet, Niko, Yorgo'ya gelince bu imaj iyice dönüşüyor. Bından su sonuca varıyor; eğer Mehmet Niko'yu, Hasan Yorgo'yu tanırsanız, düşman olmadıklarım anlıyor. Kozarın'ın bir köyüne gittik, orada bir dernek var. 'Türkler geldi' deyince Yunanlı 7 yaşlarında bir kız çocuğu yanıma gelip tek tek bizi inceledi ve dedi ki 'Aa tptik; bizim gibiler'. Somut olarak bir insan görüyor düşman görüyor.

-Cabalarımız düşmanlıkların tarihte kalmasını yetecek mi?

Hükümetler arasındaki tarihten gelen biröcek sorun var. Bunlar bir anda son ermez, fakat iki halk arasında sıcak bir ilişki var ve savaş istemiyorlar, dostluk istiyorlar. Tarih kitaplarında düşmanlık içeren kelimeler temizleniyor. Türk ve Yunan ülkeleri arasında dostluğun gelişmesinden ben mutluyum.

Burada ve orada konferanslar düzenliyoruz. Bu konferansların amacı barış kültürüne katkı. Bu projenin temel amaçlarından biri de Türkiye'yi Yunanistan'da Yunanistan'da Türkiye'de tanıtmak. Ciddi akademik araştırmalar yapıyoruz. İki ülke arasında, kültür farklığı değil kültür bütünlüğü var. Ayrılık değil aynılıklar var. Barış kültürüne ve dostluğun gelişmesine katkı sağlıyoruz.

Umüt İşler

Sefer Güvenç

YENİLENEN YÜZÜYLE ZİYARETÇİLERİNİ AĞIRLIYOR

SINIR TANIMAYAN MÜZE

Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nin vitrinlerinde sergilenen eserler tarih boyunca hüküm süren uygarlıklara ışık tutuyor. Sahip olduğu zengin koleksiyonlar artık galerilerine sığmayan Edirne Müzesi, kapsamlı bir onarım çalışmasının ardından kapılarını ziyaretçilerine açtı. 30 milyon yıl öncesi fosillerinden günümüze uzanan pek çok uygarlığa ait eserin sergilendiği müzeyi, Müze Müdürü Hasan Karakaya ile birlikte gezdik.

Yazı: Zeki Kar
Fotoğraf: Enver Şengül-Zeki Kar

Roma Dönemi
mermer mezar steli

Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nin vitrinlerinde sergilenen eserler tarih boyunca hüküm süren uygarlıklara ışık tutuyor. Sahip olduğu zengin koleksiyonlar artık galerilerine sığmayan Edirne Müzesi, kapsamlı bir onarım çalışmasının ardından kapılarını ziyaretçilerine açtı.

Müze, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı İstanbul Röleve ve Restorasyon Müdürlüğü uzmanları tarafından yenilenen sergileme düzeniyle ziyaretçilerini ağırlıyor. Müze Müdürü Hasan Karakaya yapılan onarım çalışmaları hakkında şu bilgileri verdi:

"Yapılan çalışmalarda öncelik, fiziksel onarım kapsamındaydı. Çatı aktarıldı, oluklar, kursunlar yenilendi, boya badana yapıldı, elektrik sistemi elden geçirildi ve vitrinler yenilendi. Teshir düzeni yeniden tasarlandı. Teshirde sani aydınlatma tercih edildiği için, pencereler tamamen kapatıldı. Çalışma kapsamında, yastı binanın genel onarımının yanı sıra, sorunlu eserlerin onarımı da yapıldı."

Karakaya, onarımın 11 ay sürmesini, sergileme düzeni ve vitrinlerin de yenilenmesine bağlıyor. Müzede 40 vitrinin, uzmanlar tarafından yapılan sadeleştirme sonucunda 26 vitrine indirilerek yeniden düzenlendiğini belirten Hasan Karakaya,

"Uzun sürdü, ama değdi" diyor. **Türkiye'nin ilk müzelerinden**

Arkeolog Şahin Yıldırım ve Günay Karakaş'ın Edirne Müzeleri ve Oren Yerleri adlı kitabından öğrendiğimize göre, Edirne'de ilk müze Mustafa Kemal'in emriyle 1925 yılında kuruldu. Selimiye Külliyesi Dar'ül Kurra Medresesi'nde açılan ilk müzenin kurucuları Dr. Rifat Osman, Atıf Dağdeviren ve Necmi İge idi. Bu müzeye Arkeoloji Müzesi denilmekle birlikte, içinde değerli etnografik eşyalarla, mezar taşları da yer almaktaydı. Yıkılan yapılar, saraylardan ve konaklardan toplanan eserler müzeye getirildi. Milli Eğitim Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Ankara Etnografya Müzesi ve Topkapı Müzesi'nin katkılarıyla, Eski Eserleri Sevenler Derneği'nin ve vatandaşların da çabalarıyla müze gelişti.

Zengin bir kültürel yaşamın bulunduğu Edirne'de, müzenin envanteri kısa zamanda artınca, yeni bir mekana ihtiyaç duyuldu ve 1936 yılında Dar'ül Tedris Medresesi'nde, etnografya bölümü açıldı.

Satın alma, bağış ve kazılarla koleksiyonları genişleyen Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi bulunduğu mekânlara sığamaz oldu. 1966'da Mimar İhsan Kıyıcı'nın projesine göre yapılan bugünkü >

Müzenin bir kaynağı var ki, uzak coğrafyalarda hüküm sürmüş uygarlıklara ait eserleri de müzeye kazandırıyor: Kapıkule Sınır Kapısı. Her yıl, tarihi eser kaçakçıları tarafından yurt dışına çıkarılmaya çalışılırken ele geçirilen onlarca eser, Edirne Müzesi'nin koleksiyonuna katılıyor.

Roma Dönemi
mermer lahit kapağı

müze binası, 13 Haziran 1971'de Arkeoloji ve Etnografya Müzesi adına hizmete açıldı. Dar'ül Tedris Medresesi'ndeki müzeve de Türk İslam Eserleri Müzesi adı verildi. Halen müze'nin birimi olarak hizmet veren bu müze de önümüzdeki yıl restorasyona girecek.

Sınırın müzesi

Edirne Müzesi, devam eden kazı çalışmalarında elde edilen yeni buluntularla, her geçen gün yeni eserlere ev sahipliği yapıyor. Müze'nin en önemli eser kaynağı, Enez kazıları. Ama müze'nin bir kaynağı daha var ki, uzak coğrafyalarda hüküm sür-

müs uyarlıkları ait eserleri de müzeye kazandırıyor: Kapıkule Sınır Kapsi. Her yıl, tarihi eser kaçakçıları tarafından yurt dışına çıkarılmaya çalışılan ele geçirilen onlarca eser, Edirne Müzesi'nin koleksiyonuna katılıyor. Geç Hitit dönemi kabartmaları bunlardan bazıları.

Müze'nin giderek genişlediğini söyleyen müdür Hasan Karakaya'ya göre, arkeoloji ve etnografyanın ayrılması gerekiyor. Koleksiyonlarda çok fazla malzeme bulunduğunu kaydeden Karakaya, etnografyanın ayrı bir mekana geçmesi durumunda, açık teşhir kompozisyonuna uygun önemli eserlerin sergilenme imkanı bulacağına dikkat çekiyor.

Etnografik kimliği aydınlatan eşyalar

Edirne Müzesi adından da anlaşılacağı gibi arkeoloji ve etnografya olmak üzere iki bölüme oluşuyor. Ancak, iki bölüm iç içe geçtiğinden kronolojik bir sergileme düzenine sahip değil. Etnografik eserler, önceden olduğu gibi, giriş bölümündeki

vitrinlerde ve sağ taraftaki holde sergileniyor. Vitrinler çağdas sergileme düzenine göre sadeleştirilerek, tematik anlayışla yeniden düzenlenmiş.

'Gelin odası', 'şünet odası' ve 'Edirnekari yükük' temalarının bulunduğu etnografya seksiyonunda, yeni düzenlenen vitrinlerde çeşitli eşyalar sergileniyor. 19, yüzyıla ait gelin damat kıyafetleri, yöresel kıyafetler ve çeyiz eşyaları ve işlemeli örtüler, edirnekari sandıklar, hal sanatı ve yazı takımları ile ibadet kültürü nesnelere vitrinleri yeniden düzenlenmiş. Bu bölümde Topkapı Sarayı'ndan gelen tabaklar ve Viyana işi lambalar da ayrı bir vitrinde sergileniyor. Müze'nin etnografya bölümünde sergilenen eserlerin, Edirne'nin yöresel kimliğini yansıtan nitelikte olduğu dikkat çekiyor.

Müze'nin giriş koridorunun her iki tarafındaki ilk dört vitrinde, hali ve kilmeler sergileniyor. Eski Cami'den gelen 400 yıllık seccade, müze'nin nadide eserlerinden biri.

Makedonya'nın Şarkoy beldesinden gelen kilm de motif ve figürlüleriyle müze'nin sahip olduğu değerli eserlerden biri olarak kabul ediliyor.

Bu bölümde, Edirne'ye başka illerden gelen hali ve kilm örnekleri de var. Çanakale Ezine kilimi, Kırşehir halısı bu örnekler arasında. Bir başka vitrinde Darphane damgalı kahve örtüsü, kahve kültürünün diğer objeleriyle birlikte düzenlenerek sergileniyor. Fincanlar, cezveler, tabaklar ve diğer kaplar, kahve stili örtüsüne eşlik ediyor.

Arkeolojik envanter genişliyor

Yeni eserlerle her geçen gün envanteri genişleyen Edirne Müzesi'nin arkeoloji bölümü bin-

lerce yıllık fosillerle başlıyor. Bu bölümde, Edirne ve çevresinde bulunan paleontolojik döneme ait fil, gergedan ve at türü hayvanların çene, diş ve omur parçaları sergileniyor. Deniz hayvanlarının ve bitkilerin fosillerinden, 30 bin yıl öncesi'nin canlıları hakkında bilgi ediniyoruz.

Bu bölümün eserlerinin çoğunluğu 1971 yılında başlayan Enez kazılarında elde edilmiş. Enez'de Hoçaçesme Höyüğü'nde bulunan taş, kemik ve pismiş toprak malzemeler günümüzden 7300 yıl öncesine ait.

MO 1400 ile 800 yılları arasındaki döneme tarihlenen ve Hacılar Dolmeni, Lalapaşa Arpalık Dolmeni ve Taşlıcabayır Tümülüsü kazılarında elde edilen eserler de kronolojik

Edirne Müzesi, sadece obje sergilemeye değil, bilginin topluma anlaşılır biçimde aktarılması anlayışını da benimsiyor...

17. yüzyıl seccade
(Eski Camii)

olarak müze'nin en eski eserleri arasında bulunuyor. Bu eserler, bölgeye özgü kültürün belgeleri olarak sergileniyor.

Bu bölüm daha önce düzenlendiği için son onarımda herhangi bir değişiklik yapılmamış.

Antik şehir Ainos kazılarında elde edilen Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait taş, bronz, pismiş toprak ve cam eserler arasında lahitler, steller, heykeller ve sikkeler ağırlıkta yer alıyor. Arka holdeki iki vitrinde tümülüs buluntuları sergileniyor. Lahitler alanı ve stel havuzlu ziyaret trafigine uygun olarak düzenlenmiş. İstanbul Üniversitesi'nden Profesör Dr. Oğuz Tekin'in hazırladığı panolar, eserler hakkında ziyaretçilere bilgi veriyor.

Müze'nin bahçesinde, salonlara sığmayan büyük taş eserler sergileniyor. Roma lahidi, dolmen ve menhirler, Osmanlı mezar taşlarıyla, Helenistik, Roma ve Bizans dönemi sünen başlıkları da bu eserler arasında.

Roma Dönemi
mermer mezar steli

Ziyaretçilerine bilgi ve bilinç veren müze

11 aylık onarım ve düzenleme çalışmaları ardından, kapılarını açan Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi, yenilenen yüzüyle çağdas bir sergileme düzenine kavuşarak, ziyaretçilerine bilgi ve bilinç aktarıyor.

Müze Müdürü Hasan Karakaya, Edirne Müzesi'nin sadece obje sergilemeye değil, bilginin topluma anlaşılır biçimde aktarılması anlayışını da benimsediğini dile getiriyor. Tarih ve kültür bilincinin gelişmesine katkı sağlamak istediklerini belirten Karakaya, tarih ve kültüre sahip çıkılmaması istiyor.

Siz de iki saatünüzü ayırarak, Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nin gezebilir, binlerce yıllık uyarlılık birikiminin günümüze taşıdığı kültür mirasını yakından tanıyabilirsiniz. Unutmayın, müze pazartesi günleri hariç hergün 9.00-17.00 saatleri arasında açık!

Edirne Arkeoloji ve
Etnografya Müzesi

'Edirne Hayalleri' Asla Bitmeyecek Bir Edirne Aşığı: Ratip Kazancıgil

Gecmişte bir çok kişi bu kente sevdalanmıştır. Edirne'yi araştırmış ve yazmıştır. Bunlardan biri de 1950 yılında Edirne'ye genç bir doktor olarak gelen ve bu şehre tutkuya bağlanıp bir daha kopamayan Ratip Kazancıgil'dir.

Bir Edirne aşığı, bir bilgi insan. Herleyen yaşına rağmen Edirne adna sürekliliği bir şeyler araştırıyor, yazıyor ve paylaşıyor. Ratip Kazancıgil hocama, Edirne üzerine kısa bir söyleşi yaptık. Edirne tarihinin önemine değindik. Sunu öğrendik ki "Tarih kitaplarında Edirne'nin ismini çıkarırsak, Osmanlı tarihi kalbura döner."

-Siz Edirne sevdalı bir geleneğin devamı olarak biliyorsunuz. Dr. Rifat Osman, Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver ve siz, Edirne'nin tarihi ve kültürü ile ilgili 3 insan... Size bu üçlemenin devamı diyebilir miyiz?

O değerli insanlar! Aynı kefeyle konulmak fazla olur. Ben onların izinden giden bir kişi olabiliyim ancak. Başkaları da bu kişileri takip edebilir. O kişiler izleri takip edilmesi gereken kişilerdir. Edirne için çok çalıştılar. Ben sadece bir-iki tane değerlendirmeye ve güncelleştirmeye çalışıyorum. Yazılı olarak birikimleri var onları derleyip topladım. 700 mektup, hepsinde Edirne'yi ilgilendiren konular var. Bunların dışında Süheyl Hoca hem fakülte, hem de doktora hocamdır. Her yönüyle bu iki büyük insandan ekilimdim. Onları izlerdim gidiyorum. Onları kıyaslanmam ayıp olur.

-Sizi yaşadığınız şehre bağlayan nedenleri açıklayabilir misiniz?

Bunun birkaç nedeni var. Birincisi resmi hizmetlerimle ilgili. Sağlık konusunda Edirne'de idealdeki çalışmaları uygun zemin buldum ve bu çalışmalarımı sonucunu aldım. Diğer nedeni ise Edirne'nin bir tarih ve kültür şehri olmasıyla ilgilidir. Öğrenciliğimden beri tarihe edebiyata

Söyleşi-Fotoğraf:
Enver Şengül

olan merakım beni bu şehrin tarih ve kültür zenginliğine bağladı ve Edirne üzerine araştırmalar yapmaya başladım. Bu çalışmalarım büyük bir heyecan içinde halen devam etmekteyim. Bitmedi, tükenmedi. Süheyl Ünver Hocamın sözü beni çok etkilemişti: "Doktorum her şey biter Edirne bitmez". Bu söz bana rehber oldu. Gerçekten Edirne bitmiyormuş. Aradıkça ve araştırdıkça her şey daha da derinleşiyor. -Edirne hakkında yazılan kitaplar ve yapılan araştırmalar sizce yeterli midir?

Bugün Edirne'yi genel başlıklarla ele alıp yazma dönemi geçmiştir Edirne şehir tarihçileri, Abdurrahman Hibri ve Ahmet Badi Efendi gibi büyük yazarlar Edirne'yi büyük başlıklar halinde ele almışlardır. Günümüzde artık ayrıntılara girmek gerekiyor. Artık Edirne'nin hanları, hamamları, köprüleri, camileri gibi genel başlıkları yeterince işlenmiştir ama bir cami çinilerinin özelliği, köprülerin mimari detayları, Edirne'nin folklorik değerleri gibi ayrıntılarına girmek ve özellikle tüm başlıkları içeren bir ansiklopedi çıkarma zamanı geldi de geçiyor bile. İki kez ansiklopediye teşebbüs ettim. İlki 80'li yıllarda Kültür ve Turizm Müdürlüğüne vekalet ederken, ikincisi ise Trakya Üniversitesi

döneminde oldu. Bu teşebbüsler başarısızlıkla sonuçlandı, bu başarısızlık benim içimde bir uhdedir, düğündür. Maddi karşılığı sağlanmadığından dolayı bu işi gerçekleştiremedik.

-Hep Edirne'yi araştırdınız ve yazdınız. Neden hep Edirne?

Edirne ile ilgili 30'a yakın kitaba imza attım. Bunların 4-5 tanesi müşterektir. Geri kalanı ise kendime aittir. Kitaplarının tümünün konusu Edirne'dir. Şu an "Edirne Sağlık ve Sosyal Yardım Tarihi"ni yazmaktayım. Amacım tarihi ayrıntılar üzerine gitmektir. Bunun dışında hayalim önünde ansiklopedi peşindeyim. Bu işe gönül veren bir grup çıkarsa hizmete daima hazırım. Günümüzde Bursa, Kayseri, İstanbul şehir ansiklopedi

lerini çıkardı. Neden ansiklopedi diye soracak olursanız konu zengin de ondan. Şehir tarihçiliğinde Edirne öncüdür. A.Hibri Edirne kent tarihini 17 yy da yazmıştır. O yılda yazılan şehir tarihi pek bilinmiyor varsa bir ikidir. Ansiklopediye değer malzeme bu şehirden çok fazla ve bunu kaçırmamak lazımdır.

-Edirne'nin tarihindeki yerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Edirne'nin Osmanlı tarihinde çok özel bir yeri vardır. Osmanlı tarihinde 3 kent vardır ki bunları sahnedən çekerseniz Osmanlı tarihi yazılmaz. Bu kentler İstanbul, Bursa ve Edirne'dir. Seçüklü tarihte 3 için gönül veren bir grup çıkarsa hizmete daima hazırım. Günümüzde Bursa, Kayseri, İstanbul şehir ansiklopedi

-Edirne ile ilgili en büyük hayallerinizden biri Darülsıfâ'nın Sağlık Müzesi olmasıydı. Büyük katkılarınızla yıkılmak üzere olan bu binanın müze oldu ve uluslararası alanda ödülleri aldı. Bu konudaki uğraşınızı kısaca özetler misiniz?

Sağlık Müdürlüğü görevini yürüttüğüm 1970'li yıllarda Rahmetli Süheyl Ünver ile sık sık yaptığımız şehir gezilerinden birinde, vologum Sultan II.Bayezid Darülsıfâ'na düşmüştü. Bina harap ve perişan haldeydi, yataklı bölümdeki sadırva-

Bir Osmanlı tarihi kitabını sayfa sayfa çevirelim ve gördüğümüz Edirne ismini çıkaralım. Osmanlı tarihi kalbura döner. Osmanlı tarihi yazılmazsa, Avrupa ve Dünya tarihi de yazılmaz. İşte Edirne bu kadar önemli bir kenttir ve değerinin bilinmesi gerekir

nın etrafında konular yazılmaktaydı. Yani orası ağıl olarak kullanılıyordu. Üzüntü ile gezerken hocamızı burada- sının günün birinde onarıp burad- de bir sağlık müzesi kurulması ge- rektiğinden söz etti.

Bu fikir bizi çok etkiledi, gezi dönüşünde hoca kağıdı kalemeeline aldı. Karşılıklı olarak bölmesi bir müzeyle nerde konulması gerektiğini konuştuk ve aklımızda gelenleri not aldık. Bu belgeyi arşivime koydum ve halen Sağlık Müzesi Süheyl Ünver Odası'nda sergilenmektedir.

O dönem bu amacımıza ulaşamadık elbette ve daha sonra bu binalar Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne restore edildikten sonra Sağlık Müdürlüğü olarak bölme bir grup için başyurdu oldu. Çeşitli nedenlerle bu girişimlerim de başarısızlıkla sonuçlandı. >

2004 Yılı Avrupa Müze Ödülü töreni

Ratip Kazancıgil'in kuruluşuna öncülük ettiği Sultan II. Bayezid Külliyesi Sağlık Müzesi (Edirne Darüşşifası)

Hocamızla birlikte düşündüğümüz Sağlık Müzesi fikri uzun yıllar buz-dolabına konuldu.

Aradan yıllar geçti, Vakıflar Genel Müdürlüğü, külliye'nin cami hariç diğer bölümlerini Trakya Üniversitesi'ne tahsis etti. Üniversite 6-7 yıl kadar darüşşifayı, bazı bölümlerin eğitim alanı olarak kullandı. Daha sonra bu bölümler yeni yapılan binalarına taşınca burasını tekrar diğer bölümlerini Trakya Üniversitesi'ne tahsis etti. Üniversite 6-7 yıl kadar darüşşifayı, bazı bölümlerin eğitim alanı olarak kullandı. Daha sonra bu bölümler yeni yapılan binalarına taşınca burasını tekrar diğer bölümlerini Trakya Üniversitesi'ne tahsis etti. Üniversite büyük desteği ile 23 Nisan 1997 yılında müze'nin açılışı yapıldı.

Sağlık müzesi Edirne'nin en büyük kültür ve turizm kazanımlarından biridir. Üzle içinde ve dışında hızla tanınmakta ve ilgi görmektedir. Yeni hizmete açtığımız Tıp Medresesi bu bölüme de yine en büyük hayallerinden biriydi. Üniversitemizin bu konudaki yaklaşımları her türlü övgünün üzerindedir □

RATIP KAZANCIĞIL

1920 Malatyada doğdu. İlk ve orta öğrenimini doğduğu ilde tamamladı. 1943 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olarak doktorluk hayatına başlamıştır.

İlk görev yeri Aydın Merkez Sıtma Savaş Tabipliği olup daha sonra Edirne'ye atanmış ve Trakya Sıtma Savaş Bölge Başkanlığı görevini yürütmüştür. 1960-85 yılları arasında Edirne Sağlık Müdürlüğü görevini aralıksız yürüten Kazancıgil, ikinci kez emekliliğinden ardından 1992 yılından beri de Trakya Üniversitesi Tıp Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı'ndaki görevine gönüllü ve fahri olarak devam etmektedir.

Edirne'de Sağlık Müdürlüğü'nün yanı sıra; Vali Vekillliği, Belediye Başkan Vekillliği, Kültür ve Turizm Müdür Vekillliği, Sanat Enstitüsü Edebiyat öğretmenliği yaptı ve ayrıca 8 yıl Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü görevini yürüttü.

Edirne'de birçok derneğin kuruculuğunu, başkanlığını ve yöneticiliğini yapmıştır.

Edirne tarihi ile ilgili 30 kitabı yayımlanmıştır.

An Edirne Lover; Ratip Kazancıgil

In the past many people loved this city passionately. Researched and wrote about Edirne. One of those is Ratip Kazancıgil who came to Edirne in 1950 as a young doctor and was attached to this city with great passion.

Kazancıgil who came to Edirne for an official duty explains reasons for his attachment to Edirne as:

"I found base in Edirne in health issues appropriate to my anticipations and I achieved what I aimed for. Other reason is related with Edirne being a city of history and culture. My interest for history and literature since my student days attracted me to this city cultural and historical richness and I started to make research on Edirne. Everything gets more meaning when searched and researched."

Ratip Kazancıgil briefly explains the story of 'Darüşşifa' becoming a Health Museum which he was the initiator.

"In one of the city excursions we did frequently with the late Süheyl Ünver in 1970s which I executed the duty of Health Directorate, we came across Sultan II. Bayezid Darüşşifa. Building was in a state of ruins and disarray. He suggested that the building should be repaired and a health museum should be set up inside."

"Many years passed. Founding General Directorate allocated the building except the mosque to Trakya University. Depending on notes of Mr. Süheyl I notified the Rectorate with a letter that this place should be made into a museum. This proposal was accepted by the rectorate and with great support of the University the museum was opened on 23 April 1997. Health Museum is one of the most significant cultural and tourism acquisitions in Edirne.

EDİRNE ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ

Yazı-Fotoğraf: Fatih Çapkan

Öğretmen yetiştiren kurumları taşıyaya yaima cabaları ilk olarak Edirne'de meyvesini verir. Baska deyişle bu kurumların ikincisini açıldığı tasarı kentli olma onuruna, Edirne erisir. Ülkemizde açılan ikinci öğretmen okulu, tasra kentlerinde açılan birinci öğretmen okulu, iste bugüne dek yaşayan bu kurumdur. Edirne Anadolu Öğretmen Lisesi, Hicri 1300 Miladi 1882'de atılan adımdan 2000'lere uzantısıdır.

Edirne Kız Öğretmen Okulu ilk kez 1914-1915 öğretim yılında, Kadri Paşa İlkokulu'nda eğitime başlar. Okulun bugün artık olmayan bu binası yetersiz kalmış, 1915-1916 öğretim yılında, Kaleci'ndeki Papaz Okulu'na (Şimdiki 1. Murat Lisesi) nakledilerek iki sınıfa yükseltilir. Daha sonra şimdiki Ticaret Meslek Lisesi binasına taşınan okulun 1917-1918 öğretim yılında müdürü olan Fehmi Bey, çevreden bina kiralayarak yatakhane olarak kullanılmaya başlar. 1919-1920 öğretim yılında ilk mezurlarını veren okul, ertesiyi, Edirne, Yunanlılar tarafından işgal edilince kapatılır.

İşgal sonrası yeniden açılan okul, 1927-1928 yılında kapatılan Balıkesir ve Ordu Kız Öğretmen Okulu öğrencilerinin de gelmesiyle kalabalıklaşır ve Harbiye binasına nakledilir. 1929-1930 yılında kurumun başına getirilen Rifat Necdet Bey ve dönemin Edirne Valisi Behçet Bey'in gayretleri ile 30.000 TL karşılığında Maria Loras binası, okul için satın alınır. 1931 yılı başlarında bu binaya taşınan öğretmen okulu, bugün aynı yerde, Edirne Öğretmen Anadolu Lisesi olarak, eğitim ve öğretime devam ediyor.

1933'de Rifat Necdet Bey'in Bursa'ya tayini üzerine Rabia Yarkan

müdürlüğe atanır. Rabia Hanım zamanında gönderilen 8.315 TL'lik istislah havesi ile civardaki 18 parça ev ve arsa alınarak okul bina-çesi genişletilir.

İkinci Dünya Savaşı yıllarına rastlayan 1941 Nisan'ında, okul, Konya'ya nakledilir. Bunu izleyen Beden Terbiyesi Orta Öğretmen Okulu adıyla bir yıl etkinlik gösterdikten sonra, Erkek Öğretmen Okulu ve daha sonra da yine Kız Öğretmen Okulu olur. 1974'te ise öğretmen lisesine dönüştürülür. Okul binasının konumu ve tarihi

Fatih'in II. esittisi Şah Sultan için, Karaca Beypaz Mahallesi bakımında, şimdiki Atatürk İlköğretim Okulu, Tekel Binası, Edirne Lisesi ve Elektrik Trafosu'nun bulunduğu yerleri ve tüm Anadolu Öğretmen Lisesi alanını kapsayan çok geniş alana haremlikli, selamlıklı büyük bir saray inşa ettirilir. Harem daireisi, Anadolu Öğretmen Lisesi'nin bulunduğu yerde, selamlık daireisi ise Kanatlı Köprüde (Şimdi bu köprü eski İstanbul yolunun altında kalmış olup, yan taraftan kopuk kanatları görülmektedir) idi. Bugünkü Sitti Şah Camii, okulum henin dibinde (Kuzeybatısında) inşa edilmiştir.

Sitti Şah Sultan'ın ölümünden sonra saray bir süre boş kalır, daha sonra Sadrazam Kara Mustafa Paşa'nın mükiyetine geçer. Mustafa Paşa'nın azlinden sonra padişah bütün mülküne el koyar. Zamanla harabe haline gelen sarayın eşyaları satılır, selamlık daireisi kırılır, harem daireisi ise (Ağramlı Sör'ler) tarafından satın alınarak Sör de Sa-

rite isimli yatılı bir kız okulu açılır. Bu binanın, 1903 yılında Paskalya Yortusu gecesi mutfak, bacasından çıkan yangında tamamen yanması üzerine, yine aynı yere Sör'ler bu kez, Maria Loras adında bir başka bina yaptırılır.

Bu bina 1930 yılında satın alınarak öğretmen okulu olarak kullanılmaya başlanır. Günümüzde Edirne Öğretmen Anadolu Lisesi olarak hizmet veren bu tarihi okulun toplam yüzölçümü, öğretmen evi ve lojmanlar dahil, 16.520 metrekaredir. Bu alan içinde yedi adet bina bulunmaktadır. Eğitim binası kullanan alanları 1084 metrekaredir. Eğitim binası içinde 58 adet, eskiden yatakhane olarak kullanılan kat katında da 15 adet bağımsız bölüm bulunmaktadır. Okul yapısı, taş temel üzerine yığma tuğla olarak yapılmış, kat aralarında demir voley raylarına benzeren eni 10 cm. aların kullanılmıştır. Her bir rayın arasında 4 cm boşluk bulunmaktadır. İki ray arasında çelik levha yay biçiminde konarak örtü sağlanmıştır □

EGİAD BAŞKANI KADİR ÇAKAY: Genç İş Adamlarını Edirne'ye Hizmet İçin Yetiştiriyoruz

Edirne Genç İşadamları Derneği, Türkiye ile Bulgaristan arasında yürütülen 'Sınır Ötesi İşbirliği Programı'nda gerçekleştirdiği projelerle adından söz ettirdi. Dernek Başkanı Kadir Çakay, gelecekte önemli mevkilerde görevler üstlenecek genç iş adamlarını Edirne'ye hizmet için yetiştirdiklerini söyledi.

-Edirne Genç İş Adamları Derneği-EGİAD'tan söz eder misiniz?

EGİAD 2002'de kuruldu. Biz Türkiye Genç İş Adamları Derneği'nin model aldık. Bugün TÜSIAD'da görev alan kişiler, bu dernekte yetişiyor. Öyleyse biz de EGİAD'da genç iş adamlarımızı geleceğe hazırlıyoruz. Bugün üyemiz, Edirne ve Türkiye ekonomisi ile ilgili bilgi ediniyor, bir sivil toplum örgütünü projelerinde çok yönlü olarak kendilerini geliştiriyorlar. Yarın bu arkadaşlarımız ticaret

Söyleşi: Zeki Kar

odasında, borsada, yerel yönetimlerde ya da milletvekili olarak görevler üstlenebilecek konuma gelecekler. Edirne'nin iyi yetişmiş beyinlere ihtiyacı var. EGİAD'ın misyonu bu.

-Dernek ne gibi çalışmalar yapıyor?

EGİAD, 2006'da Avrupa Birliği tarafından sınır ötesi projelerde, en başarılı proje geliştirme sivil toplum kuruluşu seçildi. Eğitim çalışmaları, sosyal yardımlaşma ve turizm alanında çalışmaktayız. Ancak AB projelerimiz özellikle dikkat çekti ve öne çıktı. Düze sıyaset yok, dernekte farklı düşüncelerin biri araya geldiği bir yönetim var. Her görüşten insan var. Projelerde herkes bir araya gelebiliyor. "Edirne ve ülkemiz için neler yapabiliriz?" buna bakıyoruz. Hakan İnci, Levent Akgün, Cengiz Bulut ve Rahmi Cömert arkadaşlarımız büyük başarıları başardık.

-AB projeleriniz neler, nasıl yürütüldü?

Türkiye-Bulgaristan arasında yürütülen Sınır Ötesi İşbirliği Programı'nda iki proje yaptık. AB tarafından fon verilen bu projeler turizm amaçlıdır. Her iki ülkede turizme ara eleman ve girişimci yetiştirilmesini hedefleyen projeler bunlar. Eğitim seminerleri düzenledik. Ben de bu sayede turizm sektörüne yatırım yaptım.

AB destekli ilk projemiz, Türk-

ya'den Edirne ve Kırklareli ile Bulgaristan'dan Yambol, Haskova ve Burgaz kentleri arasında, partnerler işbirliğinde yürütüldü. Bulgaristan'a bu sayede ilk kez gittim. Bir yıl süren proje kapsamında çeşitli seminerler ve eğitim çalışmaları düzenledik. Tanıtım amaçlı bu proje, kültür ve turizm açısından hedefine ulaştı ve en başarılı proje seçildi.

-Ortak projeler yürütmek kolay oldu mu?

Bulgar partnerlerimiz ilk başta bize tedirgin ve temkinli yaklaştı.

adamlarımızın, esnafımızın yabancı dil konusunda büyük sıkıntıları olduğunu gördük. Şimdi, Bulgarca ve Yunanca eğitimi için diğer meslek kuruluşları ve Trakya Üniversitesi ile işbirliği yaparak yeni bir program geliştireceğiz.

-Turizme bir genç iş adamı olarak Edirne turizmini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Edirne'nin geleceğinin turizmle birlikte parlayacağına inanıyorum. Edirne'nin Romadan, Venedik'ten bana göre eksikliği yok, fazlası var. Fakat hak ettiği payı alamıyor. Bunda

"Edirne'nin yetişmiş beyinlere ihtiyacı var. EGİAD'da genç iş adamlarımızı geleceğe hazırlıyoruz. Edirne ve Türkiye ekonomisi hakkında bilgi edinen ve sivil toplum projelerinde kendini geliştiren arkadaşlarımız, yarın daha üst görevlere gelecekler..."

Bundan rahatsız oldum. Ancak ikinci, üçüncü buluşmalarda kaynaşma oldu. Ben onlara, genç yaşta kurulan dostlukların daha sağlam ve uzun ömürlü olduğunu söyledim, ikna oldular. Biz dernek olarak, her yıl turizm sezonu açılırken, sponsorlarımızın desteğiyle Edirne'deki tüm ibadethanelerin temizliğini yapıyoruz, buna Bulgar Kilisesi de dahil. Buna şaşırıldı. "Biz atalarımızdan böyle gördük, bu yüzüydür" böyle yapıyor zaten" deyince aramızdaki buzlar çözülüyor, kaynaşma sağlandı. Hedefler aynı olunca, onyargılar yıkılıyor.

-Diğer projenizde ara eleman ve girişimci eğitimi verdiniz...

Birinci projemizi yapınca, en önemli sorunun her iki tarafta da ara eleman sıkıntısı ve girişimci eksikliği olduğunu gördük. Bunun üzerine ikinci bir projeyi hayata geçirdik. Düzenlenen seminerlerle 30'un üzerinde kişiye eğitim verdim, gençlerimizi turizme ara eleman olarak yetiştirdik.

Turizm konusuna girince, iş

da nitelikli konaklama tesislerinin eksikliği rol oynuyor. Edirne'nin kesinlikle beş yıldızlı otel ihtiyacı var. Tarihi evler, butik otel yapılarak turizmin hizmetine verilebilir ve yatak ihtiyacı böylece karşılanabilir. Bu evlerin kendisi zaten tarihi bir zenginlik, sivil mimarlık eseri. Bu konuda yerel yönetimlerimizden girişimde bulunmalarını istiyorum.

-Yerel yönetimler, turizm sektörü ve sivil toplum kuruluşları bu konuda nasıl bir işbirliği yapabilir?

Ben konuda iyi bir örnek var: Safranbolu. Kamu yöneticileri, sivil toplum ve turizm sektörü eli ele vererek Safranbolu evlerine dünyaya açıldılar. Uzun süre tanıtım çalışmalarını marka yaratıldı. Edirne'de böyle bir zenginlik var. Güç birliği neden olmasın? Tarihi evlerin turizme kazandırılması için, butik otel yapılmalı. Bunlara bazı kamu kuruluşlarının bulunduğu binalar da dahil. Edirne'yi sevenleri fedakarlık yapmaya, bu projeye sahip çıkmaya davet ediyorum. 50 butik otel yaparsak açığımızı kapatırız.

Hafif, Sarımtrak Beyaz... İşte O Edirne Peyniri...

Süt, maya ve tuz... Hafif sarımtrak beyaz... İşte o, Edirne beyaz peyniri... Edirne beyaz peynirini ülkemizin diğer yörelerinde üretilen beyaz peynirle Edirne beyaz peyniri diye pazarlayamaz, satamaz oldu.

Edirne beyaz peynirinin üretiminde başkaca hiçbir katkı maddesi kullanılmıyor. İşte bu üçü doğal karşım, Edirneli peynir ustalarının ellerinde, özel ve farklı üretim yöntemleriyle işlendikten sonra sofralarımızda vazgeçemediğimiz o lezzetli damak tadına dönüşüyor. Yoresinin özgün ayırt edici özelliklerinden dolayı, Edirne beyaz peynirine 23 Ekim 2007 tarihinden sonra geçerli olmak üzere Türk Patent Enstitüsü tarafından Coğrafi İşaret Tesic Belgesi verildi; Artık Edirne

beyaz peynirinin patenti var. Artık kimse yoresinin ayırt edici özellikleri taşımayan, tanımlanmış yöntemler dışında üretilen beyaz peyniri Edirne beyaz peyniri diye pazarlayamaz, satamaz oldu.

Üretim özellikleri

Süt üretilenden alınırken, daha işletmede tadı, kokusu, derecesi ve asidi kontrol edilerek alınır. Sütün hilesiz ve taze olmasına dikkat edilir. Yapılacak peynirin tam yağlı, yarım yağlı ve yağsız olma durumlarına göre yağ ayarlamaları yapılır. Beyaz peynirin yapımında kullanılacak sütler 65-68 derecede isl işleme tabi tutulur. Pastörizeden sonra 28-34 dereceye kadar soğutması bırakılır. Mayalanma işlemi ise 30-32

Yazı-Fotoğraf: Behiç Günalan

derecede yapılır. Pihltlaşma için bir buçuk saat süre beklenir. İşleme olgunluğuna gelen pihlt, teleme bıçaklarıyla 1-2 santimetre büyüklüğünde olacak biçimde parçalanır. Teleme peyniraltı suyunun süzülmesi için cendere bezine alınır ve baskı işlemine geçilir. Baskı süresi sertlikte orantılı olarak yaz aylarında 2-3, kış aylarında ise 3-4 saat devam eder. Yeterli sertliğe gelen peynir kitlesi, eni ve boyu 8 santimetre kalıp olarak kesilerek tenekelere yerleştirilir. Peynirin serleşmesi, olgunlaşması, istenilen tat ve lezzete kavuşması için de, tuzlama yapılır. Salamuraanın tuz oranı yaz kış yüzde 16-18 oranında olmalıdır. Peynirlerin yeterli dolum astılığın erişimi için, tek sıra halinde dindendirme kasaları-

na konularak 1-3 gün süreyle oda sıcaklığında bekletilmeye alınır. Bu sürenin sonunda tenekelerin kapağı kapatılıp ters çevrilmek suretiyle 15-20 dakika süzülme bırakılır.

Peynirlerin astılığı belirlenen düzeye ulaştığı zaman tenekelerin kapakları kapatılarak 2-4 derece soğuk hava depolarına gönderilir. Peynirler satışa sunulmadan önce soğuk hava depolarında en az üç ay bekletilerek olgunlaşması sağlanır.

Ayırt edici özellikleri

Türk Patent Enstitüsü'nün Coğrafi İşaret Tesic Belgesi'nde Edirne Beyaz Peyniri'nin ayırt edici diğer özellikleri arasında, üretimde kulla-

diye sözlere başlandı. Bunu, geçmişe nostaljik bir özlem duymaktan çok, eski Edirne beyaz peynirlerinin daha lezzetli olduğunu anlatmak için söylüyor.

"Beyaz peynirdeki lezzetin sırrı sütünün taze olmasıdır. Koyun, keçi, inek sütü sagılır sagılmaz, 1 saat içinde peynir üretiminde kullanılır. Çünkü her köyde imalathane vardı. Bugün ise Edirne'nin iki köyünde imalathane kaldı. İmalathanelerin büyümesi, şehre taşınması sütün bekleme süresini uzattı. Ne kadar bilimsel, ne kadar hijyenik korusa da, artık peynir üretimde

"Eski yıllarda Edirne peyniri denilince koyun sütünden yapılmış beyaz peynir anlaşılırdı. İnek sütünden peynircilik yoktu. 1970'li yıllardan itibaren iyi cins süt ineklerinin yaygınlaşmasıyla, inek sütünden beyaz peynir yapılmaya başlandı."

nılan sütün, Meriç, Tunca ve Ergene gibi üç akarsuyu yarattığı delta, il-ikim, bitki örtüsü ve otlaklarda otlayan hayvanlardan elde edilmiş gösteriliyor. Edirne Beyaz Peyniri için, "Diğer yörelerde elde edilen süt ile yapılan peynirlerin renk, koku ve tat bakımından farklıklar yaratmaktadır" denirken, fiziki özellikleri renk bakımından hafif sarımtrak beyaz, biçim olarak da dikdörtgen prizma olarak tanımlanıyor. Kimyasal özellikler arasında yağ oranının yüzde 20-48 arasında olmasına vurgu yapılıyor.

Bir beyaz peynir dinazorunun anıları

Hayatın beyaz peynir üretimine adanmış olan İbrahim Sivrikaya, Edirne'nin en tanınmış Beyaz Peynir markalarından birini yaratan isim... Kocamış bir peynir çınarı... Artık ne sütte ne peynire karşılıyor; emekli kösesine çekilmiş kendi yarattığı damak tadının keyfini çıkarıyor. "Bundan 60-70 yıl önce hemen her köyde beyaz peynir imalathanesi vardı"

köy imalathanelerinde olduğu gibi taze süt kullanılmıyor. Peynirin sırrı, sütünün tazeliğidir. Bu durum, eski Edirne beyaz peynirlerinin damak tadını aratır oldu. Şimdi de, beyaz peynirimiz diğer yörelerde üretilen peynirlerden çok lezzetli ama eskinin tadı başkaydı. Eski yıllarda Edirne peyniri denilince koyun sütünden yapılmış beyaz peynir anlaşılırdı. İnek sütünden peynircilik yoktu. 1970'li yıllardan itibaren iyi cins süt ineklerinin yaygınlaşmasıyla, inek sütünden beyaz peynir yapılmaya başlandı. Yanlış hayvancılık politikaları sonucu koyunculuga rağbetin azalması da, bu gelişmeyi tetikledi. Ben bir peynir üretici olarak nerde o eski Edirne beyaz peyniri diyorsam sebebi budur. Yine de Türkiye'de en lezzetli peynir Edirne'de üretilir. Patent almış da lezzet farklığını, özelliğini işaretidir"

Beyaz peynirin tarihçesi

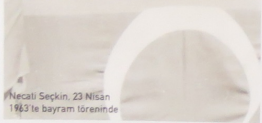
Beyaz peynir de, ekmekek kadar, tarihin eski dönemlerinden günümüze kadar var olmuş, insanların temel besin maddeleri arasında en ön sıralarda yerini almıştır. Hayvanların önce Asya'da ehlileştirilmesiyle başlanması, Orta Asya steplerinde peynirle daha erken zamanlarda tanışıldığı savını günclemiştir. Edele somut tarihsel kanıt ve veriler olmamakla birlikte peynirin 8.000 yıl önce Mezopotamya veya İndus vadisinde çobanlar tarafından üretiltiği sanılmaktadır. Günümüzde dağıtılırken, fakirin, yoksulun temel gıdası olmasına karşın, beyaz peynire, Babil'de söylülürken yiyecği gozıyla bakılırdı. Teyrat ta peynirden 'kahramanların gıdası' olarak söz edilir. Genç çoban Davut, düşmanla savaşan kardelerine peynir götürmek için yola çıktığında, dev Goliat ile karşılaşacak ve onu sapanıyla efsanevi bir biçimde yenecektir. Teyrat taki bu söylence peynirin insanlık tarihinde yerinin ne kadar eski olduğunu işaret eder. Asya dışındaki coğrafyada ise İ.O. 5 bin yıllarında İtalya, Güney Fransa ve Kuzey Afrika'da evcil koyun ve keçiyi rastlanırken, İtalya ve Fransa'da yapılan kazılarda elde edilen süzme kesgi kapları, bu coğrafyada İ.O. 2.800 yıllarında ilkel peynircilik yapıldığını göstermektedir □

Peynir ustası
İbrahim Sivrikaya

Folklor Değerlerine Işık Tutan Bir Edirneli Necati Seçkin

Edirne Erkek ve Kız Öğretmen Okullarında müzik öğretmenliği yapan Necati Seçkin, bestelediği onlarca okul şarkısı ve marşın yanı sıra, "Edirne Evliyaları" ve "Edirne Türküleri" adlı kitaplarıyla da Edirne'nin kültür yaşamında kalıcı izler bıraktı...

Ficaci Seçkin, 23 Nisan 1963'te bayram töreninde

Müzik öğretmeni Necati Seçkin 1929 yılında Edirne'de doğdu. Edirne Erkek Öğretmen Okulu'nu 1947'de bitiren Seçkin, Kastamonu, Diyarbakır ve Adapazarı'nda görev yaptı. 60'lı yılların başında mezun olduğu okula öğretmen olarak dönen Necati Seçkin, Erkek ve Kız Öğretmen Okulu'nda da müzik öğretmeni olarak görev yaptı.

Birçok okulda sözleşmeli müzik öğretmeni olarak da çalışan Seçkin, sonraki yıllarda Trakya Üniversitesi Eğitim Yüksek Okulu'nda meslek yaşamını sürdürdü. Halk Eğitim Başkanlığı ile Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı da yapan Necati öğretmen, gazete makaleleri yazdı, yerel televizyonda kentlin folklor yaşantısına ışık tutan programlar hazırladı. Sözlerini kendisinin yazdığı onlarca okul şarkısı ve marşının yanı sıra Necati öğretmen, 1971 yılında ilk baskısını yapan Edirne Evliyaları ve 1984 yılında yayımlanan "Edirne Türküleri" adlı kitaplarıyla Edirne'nin kültür yaşamında kalıcı izler bıraktı.

Necati Seçkin, yazdıkları, yayımladıkları ve anlattıklarıyla hep doğduğu, yaşadığı kentlin değerlerinin gün ışığına çıkması için çabaladı. Güderekte kaybolan güzel gelenekleri, komşuluk ilişkilerini, sosyal dayanışma örneklerini arattı. Edirne'nin tarih eserlerini, yemen kültürünü anlattı. İhtisamlı Rumeli musıkısının en güzel türkülerinin derlenmesine ve notaları

dökülmesine katkıda bulundu; mani, deyim ve söylençleri derledi.

Necati öğretmenin albümler dolusu siyah beyaz fotoğraflarına bakarken, 60'lı ve 70'li yılların Edirnesi'nde bayram törenlerinin tannan simalarından biri olduğunu da anlıyoruz. Fotoğraflarda onu, törenleri sunarken, protokol konuşmalarını düzenlerken görüyoruz.

"Tekkür aleminin bir numaralı düşünürlerinden"

"Bir öğretmen olarak Türk Milli Eğitimi'ne 50 yılı aşkın hizmet verdim, binlerce öğrenci yetiştirdim. Yazdıklarım ve yayımladıklarım Edirne kültürüne, okyanusa düşen bir kibrit çöpü kadar da olsa bir katkı sağladysam ne mutlu bana" diyerek çabalarının amacını anlatıyor Necati Seçkin.

1960'lı yıllardan itibaren yakın dostluk kurduğu Süheyl Ünver Hoca ise ondan, "Tekkür aleminin bir numaralı düşünürlerinden" diyerek övgüyle söz ediyor. Ünver ile Necati öğretmen yıllarca Edirne'de birçok sohbet ve konferansta birlikte olmuşlar. Ünver iki kitabına da önsöz yazmış, çalışmalarının başarısına dikkat çekmiş.

Necati Seçkin'in, 1984 yılında yayımlanan "EdirneTürküleri Mani Deyim ve Atasözleri" kitabında, Rumeli türkülleri, sözleri ve notalarıyla birlikte yer alıyor. Edirne yöresine özgü maniler ve deyimler de kitapta bir araya getirilmiş.

İhtisamlı gecimste de kalsa, saray kenti Edirne'de müzik öğretmeni olmak ayrıcalıklı bir görev. Necati Seçkin, "Edirne'de mehterhane vardı, bayraklar asılırken ve indirilirken mutlaka mehteran görev yapardı. Mehterin onemi çok büyüktü. Sultan II. Bayezid Külliyesi'nde mehterhane okulu vardı ve müzisyen yetiştirirdi" diye anlatıyor. Edirne'de müziğin önemini.

"Geçmişten günümüze uzanan manevi ışıklar: Edirne uluları"

Necati öğretmenin 1971 yılında

ilk baskısını yapan Edirne Evliyaları adlı kitabı, kendi deyimlerle, "Halkın diline gecmiş, niyet, davrans ve değişirlerdin bugüne ulaşablenleri, halkın kabarmalarıstırıp mitolojik unsurlar da katarak mistik bir havaya büründürdüğü hayat hikayelerini" anlatıyor.

Edirne ulularının, kentlin yetiştirdiği binlerce kıymetli sima içinde boş ve farklı renkleri olduğunu dile getiren Seçkin, "Ancak bazen cehaletle onların hatıraları burafelere karışmıştır" diyor. Evliyaları, gecmişten günümüze uzanan fikir ve sanat hayatımızın manevi ışıkları olarak

"Bir öğretmen olarak Türk Milli Eğitimi'ne 50 yılı aşkın hizmet verdim, binlerce öğrenci yetiştirdim. Yazdıklarım ve yayımladıklarım Edirne kültürüne, okyanusa düşen bir kibrit çöpü kadar da olsa bir katkı sağladysam ne mutlu bana"

nitelendiren Necati öğretmenin kitabında yer verdiği ulu isimlerden birkaçı şunlar: Edirneli Hicabi, Mustafa Kabuli, Hüseyin Hüsnü Baba, Tütsüsüz Baba, Kryak Baba, Benli Mehmet Efendi, Aşçı Yahya Baba, Gamsız Baba, Koyun Baba, Evliya Kasım Baba, Seyh Sücaettin Efendi, Hasan Sezai Selvi...

Necati Seçkin kitabında, türbe ziyaretleri için bir de uyarıda bulunuyor: "Eğer bir türbede ulu bir zat yatıyorsa ve onda bir hikmet aranması gerekiyorsa o yatıra dua edip, hacet Allah'tan istenmelidir."

Kitaptan bir rivayet: Tütsüsüz (Tütsüsüz) Baba

Bir sefer sırasında ordunun acele yola çıkması gerekir. Askere hemen yemek verilerek yola çıkması emri verilir. Fakat o telas sırasında yemek atışı için odun bulunamaz. Keramet sahibi zat "Kazanları kurun, altına birer mum koyun" diye buyurur. Mumları vakar, herkesin şaşkın bakışları arasında kazanlar kaynayıp yemekler piser. Tütsüsüz, dumansız onca askere kazanlar dolusu yemek pışirdiğinden o zata "Tütsüsüz Baba" demişler. Bugün adı Tütsüsüz baba olarak anılır. Ağaçpazarı'nda türbesi vardır.

Söyleşi: Hülya Özyadınlık-Zeki Kar

New Governor Mustafa Büyük

EDİRNE's new governor Mustafa Büyük started his duty on 12 May 2008 Monday. Büyük, appointed as governor to Edirne from Culture and Tourism Ministry Deputy Undersecretary primarily met with representatives of public establishments, civilian community institutions and occupational bodies. Governor Büyük who knows the city closely makes supervisory visits for the purpose of acquiring more detailed information regarding works in progress and any problems.

Governor Mustafa Büyük, born in Konya in 1957 graduated from Ankara University Political Science Faculty Economy and Finance Department in 1980. Büyük who commenced his duty as provincial district governor in 1981, after becoming provincial district governor in Mucur, Dicle, Cizre, Dazkırı and Hayrabolu, was appointed at Civil Service Inspectorship in 1995. He became Civil Service Headinspector in 1996. He was appointed at Ministry of Tourism Deputy Undersecretary in 2003 and Culture and Tourism Ministry Deputy Undersecretary in 2004.

First of 'Living Treasures': Kırkpınar

Edirne Municipality's project "Kırkpınar" has been selected as number one in assessment work executed by Ministry of CULTURE and Tourism towards determining European Outstanding Destinations Year 2008 Turkey Candidate.

Over 30 cities applied in Turkish leg of the contest initiated by culture and tourism ministries of European countries to establish the most distinguished cultural events of Europe. European number one shall be selected in contest to be arranged in Bordeaux of France on 18-19 September among representatives of Turkey and destinations from 19 countries.

Declaration Against Human Smuggling

Border governors of Turkey, Greece and Bulgaria, members of Cross Border Cooperation Network met in Edirne and discussed issues of "Formation of Substructure to Provide Social Protection, Prevention of Illegal Human Smuggling and White Slave Trade".

In published announcement made upon meeting, it was decided that human smuggling injured parties should be supported.

To the meeting hosted by Edirne Governor Mustafa Büyük, from Greece, İskeçe Governor Georgios Pavlidis and Evros Governor Nikolas Zambounidis, representing Bulgaria, Haskova Governor Raina Jovcheva and Smolen Governor Peter Fidanov attended.

At end of meeting, it was decided that human smuggling injured parties should be supported and protected without taking into account their wish to return to their countries or settle in the country selected.

Medicine Medresesh Become A Museum

Medicine Medresesh of SULTAN II. Bayezid Complex was arranged as museum and opened for visitors.

Museum of which the construction was realized jointly by Trakya University and Rotary 2420, Regional Managing Director opened with a ceremony on 23 April. In the museum arranged appropriate to the design at Darüşşifa part of Health Museum, education and treatment implementations in Ottoman medresesh are explained to the visitors with mannequins, objects and information panels.

Museum where treatment methods, surgeries and medical tests, according to medical history sources, are animated as they were centuries before is spread to 14 rooms of the medresesh.

Exchanges Met in Both Sides of Meriç

Peace and friendship dominated the symposium arranged by Lausanne Exchanges in Edirne and Dedeağaç.

Edirne and Dedeağaç meetings of symposium arranged by Lausanne Exchanges Foundation with Minority Groups in Greece Research Center (KEMO) under the name of "Discuss Europe On the Coasts of Meriç" were held at end of June.

In the meetings attended by Turkish and Greek Exchanges representatives, information obtained in researches executed by exchanges within the scope of Population Exchange agreement to preserve their cultural, art and folkloric values were presented to the audience.

In symposium, messages regarding protection of common cultural values of both country exchanges and improvement of peace efforts between the two countries were put forward.

Kakava and Hidirellez

Sarayçı, center of Hidirellez celebrations, symbol of SPRING became once again the place where Kakava fire is lit, entertainments and traditional rituals are displayed. Carnival excitement has been experienced in Sarayçı with 4. International Hidirellez Festival (Spring Festival) held this year.

Spring welcoming celebrations held on 5 May of every year started with Kakava fire lit by a crowd formed mainly by Romans. Carried on with joyful folk dances accompanied by drums and pipe.

International Hidirellez Festival realized by the participation of groups from abroad was held on 6 May as continuation of the events. Hidirellez Festival (Spring Festival) arranged jointly by Edirne Governorship and Edirne Municipality staged colorful displays. Sarayçı has been transformed into an exciting carnival square with folk dances of Turkish and foreign groups, greased wrestling contests and stands...

Yoldaki Eviniz

AYŞEKADIN / EDİRNE

EDİRNE
88. Yıl Cumhuriyet Lisesi karşısı
ÖPEK Akaryakıt İstasyonu Ayşekadın/Edirne
Tel: (0284) 223 11 83 Fax: (0284) 212 00 29
edirne@ozturkpetrol.com.tr

HASKÖY
Sarıoğlu karşıtı ÖPEK Akaryakıt İstasyonu
Hasköy/İstanbul Edirne
Tel: (0284) 378 64 00 Fax: (0284) 378 64 10
haskoy@ozturkpetrol.com.tr

ÖZTÜRKLER
PETROL

TEKİRDAĞ
180. Yıl Mahallesi, Çerçevye Yeni Sanayi karşısı
ÖPEK Akaryakıt İstasyonu Tekirdağ
Tel: (0282) 261 26 96 Fax: (0282) 268 52 12
tekirdag@ozturkpetrol.com.tr

MURATLI
Karapınar yolu Paşalı mevkii
ÖPEK Akaryakıt İstasyonu Muratlı/Tekirdağ
Tel: (0282) 381 81 00 Fax: (0282) 381 58 25
muratli@ozturkpetrol.com.tr

www.ozturklerpetrol.com.tr

Trenin Edirne'ye Gelişi ve Karaağaç Garı'nın Tarihçesi

OSMANLI Devleti'nin 1869'da Avusturya Demiryolları ile yaptığı anlaşma doğrultusunda İstanbul-Edirne demiryolunun yapımına başlanmıştır. Edirne'ye ilk tren 2 Ağustos 1872'de gelmiş fakat tören düzenlenmemiştir. Rumeli demiryolu 18 Haziran 1873 Salı günü, Edirne Valisi Hacı İzzet Paşa ve Sadrazam Mehmet Rüştu Paşa bosta olmak üzere devlet erkanının hazır bulunduğu bir törenle hizmete açılmıştır. Trenin Edirne'ye geliş tarihini Vali İzzet Paşa şu şekilde not düşmüştür:

Kaydedilemiş Edirne'de Tarihini İzzet

Geldi Şimendüfer açılıp Rah-ı Rumeli 1289 (1873)

Edirne Karaağaç tren istasyonunun ilk binası ahşaptı. Balkan Savaşı'ndan önce şimdiki lokanta olan küçük binanın, 1907'de de şimdiki rektörlük olan binanın yapımına başlanmıştır. Mimar Kemalettin'in eseri olan binanın inşaatı Balkan Savaşı sırasında durmuştur.

Bina, Cumhuriyet döneminde tamamlanmış ve 1952 yılında hizmete açılmıştır.

Yazı ve fotoğraflar:
Oral Onur

Karaağaç tren istasyonu kapatılmadan önce, peron, raylar ve lokomotifle su veren vana yerinde, şimdiki hiçbir yok. Bina Trakya Üniversitesi Rektörlüğü olarak kullanılmakta.

Şark Demiryollarının Türkiye tarafından satın alınmasından sonra Karaağaç la kurulan zafere İki. Üzerinde, "Ürümç bu vatanın ufkunda parlarken Kemal'in Güneşi" yazıyor.

1878 yılında yapılan ilk istasyon binası. 1907'de yıkılan binanın yerine şimdiki gar binası inşa edildi.

Biryağ ile yapılan kızartma hafif olur, yağı tavada kalır.

Biryağ®

Türkiye'nin bir numaralı ayçiçeği üreticisinden.

